

Курсова робота

на тему: «Ґрунти господарства СВК «Летава», їх виробнича характеристика та заходи з підвищення родючості»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ГОСПОДАРСТВО СВК «ЛЕТАВА» ТА ВИРОБНИЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ЙОГО ҐРУНТІВ.....	
1.1 Висвітлення загальних відомостей про господарство СВК «Летава» та опис природніх умов ґрунтоутворення	
1.2 Виробнича характеристика складу, ознак і властивостей ґрунтів господарства СВК «Летава».....	
Висновки до розділу 1.....	
РОЗДІЛ 2. ЗАХОДИ З ПІДВИЩЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ.....	
2.1 Поняття про родючість ґрунту, її види.....	
2.2 Загальна характеристика шляхів підвищення родючості ґрунту...	
2.3 Заходи підвищення родючості ґрунтів СВК «Летава».....	
Висновки до розділу 2	
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ГОСПОДАРСТВО СВК «ЛЕТАВА» ТА ВИРОБНИЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ЙОГО ҐРУНТІВ

1.1 Висвітлення загальних відомостей про господарство СВК «Летава» та опис природніх умов ґрунтоутворення

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Летава» (далі – СВК «Летава») розташований у Хмельницькій області, Чемеровецького району, селі Летава. Село розташоване за 25 кілометрів від районного центру, в південно-західній частині Чемеровецького району. Відстань від с. Летава до обласного центру – Хмельницького – становить 100 км.

Сільськогосподарський виробничий кооператив створений відповідно до Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію», в якому сказано, що сільськогосподарський виробничий кооператив – сільськогосподарський кооператив, який утворюється шляхом об'єднання фізичних осіб, які є виробниками сільськогосподарської продукції, для провадження спільної виробничої або іншої господарської діяльності на засадах їх обов'язкової трудової участі з метою одержання прибутку. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80>

Головні напрями діяльності СГК «Летава» – вирощування зернових культур (пшениця, ячмінь, гречка), відбірної сортової картоплі, цукрового буряку, насіння кращих районованих сортів озимих та ярих зернових, овочевих культур, реалізація племінної великої рогатої худоби чорно-рябої породи, виробництво розчинників, оліфи, фарб тощо.

Загальний напрям розвитку господарства – зерново-буряковий з розвинутим молочно-м'ясним скотарством. СВК «Летава» знаходиться на заході лісостепової зони.

Щорічно СВК «Летава» показує найвищі результати по зернових культурах – середня урожайність 56 ц/га.

Процес ґрунтоутворення – це сукупність явищ перетворення речовин і енергії у верхньому шарі земної кори під впливом комплексу природних факторів. Загальний процес ґрунтоутворення складається з комплексу

біохімічних, хімічних, фізичних і фізико-хімічних процесів. Ґрунтоутворення розпочинається з оселенням живих організмів на поверхневому шарі гірської породи, під впливом яких верхні шари породи перетворюються на нове тіло - ґрунт. Це проходить в результаті тривалої взаємодії мінерального субстрату з організмами та продуктами їх життєдіяльності за участю інших факторів ґрунтоутворення [с. 17].

https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13554/1/%D0%93%D1%80%D1%83%D0%BD%D1%82%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE_%D0%B7_%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B8_%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3_%D1%97%20%282%29.PDF

Ґрунт – арена взаємодії малого біологічного і великого геологічного кругообігу речовин. У результаті біологічного кругообігу речовин ґрунтоутворююча порода взаємодіє з живими організмами та продуктами їх життєдіяльності. В цьому і полягає суть процесу ґрунтоутворення. Одночасно під впливом великого (геологічного) кругообігу хімічні елементи мігрують по профілю ґрунту, що зумовлює формування його хімічного складу [с. 18].

Ґрунтоутворення – це сукупність явищ перетворення речовин та енергії, які відбуваються в поверхневих шарах земної кори і призводить до утворення ґрунту.

Початком ґрунтоутворення необхідно вважати момент, коли на продукти вивітрювання гірських порід почали оселятися рослини і мікроорганізми. З цього моменту починає формуватися ґрунт, який характеризується родючістю.

Роль рослин у виникненні і розвитку ґрунтів полягає в тому, що вони поглинають з ґрунтоутворюючої породи поживні речовини, які з'явилися в результаті життєдіяльності мікроорганізмів і накопичують ці речовини в синтезованих органічних речовинах свого тіла. Відмерлі залишки рослин концентруються у верхніх шарах ґрунтоутворюючої породи і є джерелом енергії для мікроорганізмів. Таким чином, створюються сприятливі умови живлення для нових поколінь рослин.

В процесі розкладання рослинних залишків в ґрунті синтезуються органічні речовини – гумус. Гумус накопичується в ґрунті і надає йому нових фізичних і фізико-хімічних властивостей.

Таким чином, ґрунтоутворення – це два процеси: вивітрювання гірських порід і накопичення органічних речовин у ґрунті.

Територія, на якій розташований СВК «Летава», сприятлива за кліматичними умовами. Рельєф території – рівнинний. Клімат – помірно-континентальський. Середня температура влітку становить $(+25) - (+28)^{\circ}\text{C}$, а взимку $(-9) - (-10)^{\circ}\text{C}$. Середньорічна кількість опадів становить 550 - 600 мм.

Природно-кліматичні умови сприятливі для землеробства, особливо для виробництва зерна і цукрових буряків.

Основний вид діяльності СВК «Летава» – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

До інших видів діяльності належать:

- Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів.
- Вирощування інших однорічних і дворічних культур.
- Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів.
- Вирощування ягід, горіхів, інших плодових дерев і чагарників.
- Вирощування інших багаторічних культур.

Власність СВК «Летава» складається з основних та оборотних фондів, форма власності – колективна, яка працює в умовах повного внутрішнього розрахунку.

Спеціалізація сільського господарства – це переважаючий розвиток однієї або кількох галузей у виробництві товарної продукції в окремих господарствах, районах, областях і регіонах. Розвиток цих галузей і виробництво відповідних продуктів визначають виробничий напрям сільського господарства.

Спеціалізуючись на виробництві окремих видів товарної продукції, необхідної для розвитку економіки країни, господарства беруть безпосередню участь у суспільному поділі праці. Процес спеціалізації характеризується зосередженням засобів виробництва і робочої сили сільськогосподарських підприємств на виробництві окремих видів товарної продукції з урахуванням природних і економічних умов.

Населення Летави досягає 1,9 тис. осіб, чверть з яких зайнята у кооперативі. Активно запрошуються на роботу випускники школи, які не планують продовжувати навчання. Підприємство надає їм можливість перейняти досвід і здобути певний фах. Також СВК на умовах неповної зайнятості практикує залучення до роботи студентів та учнів старших класів. Проблеми із зайнятістю вирішуються завдяки функціонування численних об'єктів соціальної інфраструктури [, с. 34].

https://kneu.edu.ua/userfiles/konf_2014_10_10/14-4961-1.pdf

Кооператив надає об'єктам соціальної інфраструктури всі види допомоги: від фінансової до трудової участі в благоустрої населеного пункту. Така активна участь у соціальному розвитку села є можливою завдяки високій економічній ефективності виробничої діяльності. Зберігши цілісний майновий комплекс колишнього колгоспу СВК воно мало можливість його поліпшувати та забезпечувати високу економічну ефективність виробничої діяльності.

Земля знаходиться у власності членів кооперативу. СВК вирощує ряд культур зернові, овочі, розвиває молочне та м'ясне скотарство, свинарство, зберігши поголів'я на дореформеному рівні. Також СВК активно диверсифікує свою діяльність, створюючи цехи по переробці сільськогосподарської продукції та виробництву продуктів харчування: олійного цеху, пекарні, виробництво зеленого горошку, кукурудзи та ячменю [, с. 35].

https://kneu.edu.ua/userfiles/konf_2014_10_10/14-4961-1.pdf

1.2 Виробнича характеристика складу, ознак і властивостей ґрунтів господарства СВК «Летава»

Структура посівних площ – це співвідношення між площами посіву окремих культур або груп у сівозміні, виражена у відсотках до загальної площі сівозміни.

Рациональна організація виробництва базується на визначенні спеціалізації господарства для найбільш повного використання ресурсів і підвищення економічної ефективності господарства.

Для визначення спеціалізації господарства і його економічного розвитку використовується перший показник – структура посівних площ та урожайність сільськогосподарських культур.

Загальний напрям розвитку СВК «Летава» – зерно-буряковий з розвинутим молочно-м'ясним скотарством. Тому в структурі посівних площ господарства будуть переважати культури зернового напрямку та просапні, а також значну частину будуть займати багаторічні трави.

Ґрунти господарства – глибокі чорноземи, забезпечені фосфором і калієм.

Кислотність близька до нейтральної. Агрономічна стиглість ґрунту настає, в середньому, на початку квітня. В цей період відбувається розігрівання ґрунту на глибині 10 - 20 см до 5-10°C. Підігрівання ґрунту до 15°C відбувається у другій декаді травня.

Період активної вегетації – 155-170 днів, починаючи приблизно з 3 декади квітня до 2 декади жовтня. Зима переважно холодна, сніжна. В середньому сніговий покрив утворюється в третій декаді грудня і тримається до другої декади березня. Ґрунти господарства, що використовуються як орні землі, придатні для вирощування сільськогосподарських культур.

Господарство займається вирощуванням зернових, цукрових буряків, картоплі, овочів, кормових культур.

РОЗДІЛ 2. ЗАХОДИ З ПІДВИЩЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ ГОСПОДАРСТВА СВК «ЛЕТАВА»

2.1 Дослідження систем землеробства, спрямованих на пошук заходів підвищення родючості ґрунтів

Сучасне землеробство спрямоване на раціональне та екологічно безпечне використання землі, відтворення її родючості та захист від ерозії, створення оптимальних умов для формування великого і сталого урожаю сільськогосподарських культур. Підвищення родючості ґрунтів є необхідною умовою для запровадження передових агротехнологій та раціонального використання місцевих ґрунтово-кліматичних ресурсів, засобів інтенсифікації та системи сівозмін. Підвищення родючості можливе лише за комплексу заходів. Щоб підвищити родючість ґрунтів, необхідно відповідно до умов природно-економічних зон застосовувати найінтенсивніші системи землеробства, які складаються з таких основних напрямків:

- правильна організація території господарства та удосконалення структури земельних угідь;
- раціональна структура посівних площ;
- система правильних сівозмін;
- система обробітку ґрунту відповідно до ґрунтово-кліматичних умов і біологічних особливостей вирощуваних культур;
- сівба високоякісним сортовим насінням із застосуванням прогресивних способів сівби, догляду за посівами, механізованого збирання врожаю;
- система раціонального виготовлення місцевих і внесення різних видів добрив;
- система захисту рослини від бур'янів і хвороб;
- система меліоративних заходів;
- система боротьби з ерозійними процесами;
- система машин та знарядь для застосування комплексної механізації.

Сучасний виснажений стан ґрунтів спонукає агрономічну науку до пошуків розв’язання проблеми їх реанімації через відтворення родючості, що є умовою сталої продуктивності ріллі. Цей стан змушує ще раз усвідомити, що в основі прогресу цивілізації лежить стабільний розвиток єдиної галузі людської діяльності, яка створює первинну додаткову вартість, тобто землеробства. Рациональність ведення галузі визначається якраз станом ґрунтів, сталим відтворенням їх родючості.

За основними агрономічними ознаками сучасні системи землеробства в Україні мають наступну агрономічну класифікацію (табл. 1).

Назва системи землеробства	Структура посівних площ	Спосіб збереження й підвищення родючості ґрунту	Природно-сільськогосподарські зони переважного поширення
1. Плодозмінна	До половини ріллі займають зернові, а решта її площі – бобові й просапні культури, а також технічні не просапні без повторних посівів	Поєднання природних (органічні добрива, посіви багаторічних бобових трав, сидеральних культур) і промислових засобів (мінеральні добрива, меліоранти)	Полісся, Лісостеп
2. Травопільна	Значна частина ріллі (не менше половини) використовується для вирощування багаторічних трав, а решта – для посівів зернових, зернобобових і технічних культур	Головним засобом відтворення родючості ґрунту служать посіви багаторічних трав, а допоміжним – внесення органічних і мінеральних добрив, меліорантів	Полісся

3. Зернопросапна	Більше половини ріллі займають зернові, решту – просапні, кормові й технічні	Пріоритетне значення має застосування мінеральних добрив	Лісостеп, Степ
4. Зернопаропро- сাপна	Більше половини ріллі займають зернові та зернобобові культури, решту її використовують для вирощування просапних культур і для чистого пару	Поєднання природних засобів (чистий пар, органічні добрива) з інтенсивним використанням промислових засобів (мінеральні добрива, меліоранти, зрошення)	Степ
5. Ґрунтозахисна	Заснована на травопільних сівозмінах, використанні кулісних культур, смуговому розміщенні посівів	Застосування ґрунтозахисних вологозберігаючих заходів механічного обробітку; використання органічних і мінеральних добрив, впливу багаторічних трав на родючість ґрунту	В умовах водної й вітрової ерозії в усіх зонах країни

Табл. 1. Агрономічна класифікація зональних систем землеробства в Україні

ЗМІСТ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ЗЕМЛЕРОБСТВА ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ С.П. Танчик, доктор сільськогосподарських наук
Ю.П. Манько, доктор сільськогосподарських наук А.І. Бабенко, завідувач лабораторії «Гербології»

2.3

Для підвищення родючості ґрунту СВК «Летава» необхідно проводити такі заходи: захист від ерозії, систематичне внесення органічних і мінеральних добрив. При здійсненні цих заходів дані ґрунти забезпечать одержання високих і сталих урожаїв сільськогосподарських культур.